

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA FINANSÓW¹⁾

z dnia 23 kwietnia 2004 r.

w sprawie wymogów, jakim powinny odpowiadać wnioski domów maklerskich o wydanie zezwolenia na niektóre czynności w ramach prowadzonej działalności maklerskiej

Na podstawie art. 59c ust. 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. — Prawo o publicznym obrocie papierami wartościowymi (Dz. U. z 2002 r. Nr 49, poz. 447, z późn. zm.²⁾) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa wymogi, jakim powinny odpowiadać wnioski na:

¹⁾ Minister Finansów kieruje działem administracji rządowej — instytucje finansowe, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 3 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 29 marca 2002 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Finansów (Dz. U. Nr 32, poz. 301, Nr 43, poz. 378 i Nr 93, poz. 834).

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2002 r. Nr 240, poz. 2055, z 2003 r. Nr 50, poz. 424, Nr 84, poz. 774, Nr 124, poz. 1151, Nr 170, poz. 1651 i Nr 223, poz. 2216 oraz z 2004 r. Nr 64, poz. 594 i Nr 91, poz. 871.

1) spłatę przez dom maklerski zobowiązań:

a) z tytułu papierów wartościowych o nieoznaczonym terminie wymagalności oraz innych instrumentów finansowych o nieoznaczonym terminie wymagalności,

b) z tytułu pożyczki lub kredytu, w wyniku których powstały zobowiązania podporządkowane — wcześniejszą niż w dniu określonym w umowie;

2) zaliczenie zobowiązań z tytułu papierów wartościowych o nieoznaczonym terminie wymagalności oraz innych instrumentów finansowych o nieoznaczonym terminie wymagalności do kapitałów domu maklerskiego;

3) stosowanie przez dom maklerski innego niż ustalony przez rynek regulowany modelu obliczania sto-

sunku zmiany wartości opcji do zmiany wartości instrumentu bazowego będącego przedmiotem tej opcji;

- 4) obliczanie wymogów kapitałowych na pokrycie poszczególnych rodzajów ryzyka za pomocą stosowania własnych wewnętrznych modeli zarządzania ryzykiem przez dom maklerski.

§ 2. Ilekroć w rozporządzeniu jest mowa o:

- 1) wartości zagrożonej — rozumie się przez to przewidywaną stratę na utrzymywanych pozycjach w instrumentach bazowych z tytułu zmian parametrów cenowych, obliczoną za pomocą modelu o parametrach szacowanych na podstawie obserwacji zmian tych parametrów, której przekroczenie w ustalonym okresie prognozy może wystąpić z prawdopodobieństwem równym założonemu poziomowi istotności;
- 2) rozporządzeniu o środkach własnych domu maklerskiego — rozumie się przez to rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 27 maja 2003 r. w sprawie określenia wielkości środków własnych domu maklerskiego w zależności od rozmiarów wykonywanej działalności oraz maksymalnej wysokości kredytów, pożyczek i wyemitowanych dłużnych papierów wartościowych w stosunku do środków własnych (Dz. U. Nr 109, poz. 1032);
- 3) zobowiązaniach podporządkowanych — rozumie się przez to zobowiązania określone w § 8 rozporządzenia o środkach własnych domu maklerskiego;
- 4) pozycji pierwotnej — rozumie się przez to saldo, o którym mowa w § 3 załącznika nr 1 do rozporządzenia o środkach własnych domu maklerskiego;
- 5) parametrach cenowych — rozumie się przez to cenę lub inny niż cena wskaźnik wartości danego instrumentu bazowego, w tym w szczególności stopę procentową oraz kurs waluty i indeks giełdowy.

§ 3. Wniosek, o którym mowa w § 1 pkt 1 lit. a, zawiera:

- 1) charakterystykę papierów wartościowych o nieoznaczonym terminie wymagalności lub innych instrumentów finansowych o nieoznaczonym terminie wymagalności, które mają podlegać wcześniejszej spłacie;
- 2) warunki dokonywania wcześniejszej spłaty zobowiązań;
- 3) informację o możliwości odroczenia spłaty odsetek od papierów wartościowych lub innych instrumentów finansowych, o których mowa w pkt 1;
- 4) informację o wysokości wcześniejszej spłaty zobowiązań uwzględnianych w kapitale uzupełniającym II kategorii, określonym w § 3 załącznika nr 8 do rozporządzenia o środkach własnych domu maklerskiego;

- 5) informację o prognozowanej wysokości nadzorowanych kapitałów określonych w załączniku nr 8 do rozporządzenia o środkach własnych domu maklerskiego, po spłacie zobowiązań z tytułu papierów wartościowych oraz innych instrumentów finansowych, o których mowa w pkt 1;

- 6) informację o prognozowanej wysokości całkowitego wymogu kapitałowego, określonego w § 4 ust. 2 rozporządzenia o środkach własnych domu maklerskiego, po dokonaniu spłaty zobowiązań z tytułu papierów wartościowych oraz innych instrumentów finansowych, o których mowa w pkt 1.

§ 4. Wniosek, o którym mowa w § 1 pkt 1 lit. b, zawiera:

- 1) charakterystykę zaciągniętych zobowiązań podporządkowanych, które mają podlegać wcześniejszej spłacie;
- 2) informację o prognozowanej wysokości nadzorowanych kapitałów, określonych w załączniku nr 8 do rozporządzenia o środkach własnych domu maklerskiego, po spłacie zobowiązań podporządkowanych;
- 3) informację o wysokości wptaconych środków pieniężnych pochodzących z kredytu lub pożyczki;
- 4) informację o prognozowanej wysokości całkowitego wymogu kapitałowego, określonego w § 4 ust. 2 rozporządzenia o środkach własnych domu maklerskiego, po dokonaniu spłaty zobowiązań podporządkowanych;
- 5) warunki wcześniejszej spłaty zobowiązań podporządkowanych.

§ 5. Wniosek, o którym mowa w § 1 pkt 2, zawiera:

- 1) charakterystykę papierów wartościowych o nieoznaczonym terminie wymagalności lub innych instrumentów finansowych o nieoznaczonym terminie wymagalności;
- 2) warunki dokonywania spłaty zobowiązań;
- 3) zasady zwrotu środków w przypadku upadłości lub likwidacji domu maklerskiego;
- 4) warunki emisji lub obrotu papierów wartościowych dotyczące możliwości pokrywania strat kwotą zobowiązania wraz z niespłaconymi odsetkami od papierów wartościowych lub innych instrumentów finansowych, o których mowa w pkt 1;
- 5) informację o możliwości odroczenia spłaty odsetek od papierów wartościowych lub innych instrumentów finansowych, o których mowa w pkt 1;
- 6) wskazanie wielkości uwzględnianych w kapitale uzupełniającym II kategorii, określonym w § 3 załącznika nr 8 do rozporządzenia o środkach własnych domu maklerskiego, zobowiązań z tytułu papierów wartościowych oraz innych instrumentów finansowych, o których mowa w pkt 1;
- 7) wskazanie wielkości opłaconej części papierów wartościowych, o których mowa w pkt 1.

- § 6. Wniosek, o którym mowa w § 1 pkt 3, zawiera:
- 1) opis modelu obliczania stosunku zmiany wartości opcji do zmiany wartości instrumentu bazowego będącego przedmiotem tej opcji;
 - 2) opis założeń przyjętych w konstrukcji modelu;
 - 3) przykładowe wyliczenia współczynnika delta;
 - 4) charakterystykę opcji;
 - 5) opis metod szacowania parametru zmienności opcji.
- § 7. 1. Wniosek, o którym mowa w § 1 pkt 4, zawiera:
- 1) opis wybranego modelu zarządzania ryzykiem i zakresu jego stosowania do obliczania wymogów kapitałowych, uzupełniony o informacje wskazujące, że:
 - a) zasady zarządzania ryzykiem są wewnętrznie spójne, a dom maklerski posiada wdrożoną procedurę zapewniającą zgodność modelu z zasadami zarządzania ryzykiem oraz z procedurami kontroli wewnętrznej w zakresie ryzyka,
 - b) dom maklerski posiada pełną dokumentację budowy modelu,
 - c) dom maklerski zatrudnia co najmniej jedną osobę posiadającą kwalifikacje w posługiwaniu się modelem,
 - d) zadanie zarządzania ryzykiem jest wykonywane przez jednostkę organizacyjną, która jest niezależna od jednostek dokonujących operacji obciążonych tym ryzykiem, zarówno organizacyjnie, jak i w zakresie wpływu wyników na operacjach obciążonych ryzykiem na składniki wynagrodzeń jej pracowników,
 - e) zarząd i kierownictwo wyższego szczebla domu maklerskiego aktywnie uczestniczą w procesie kontrolowania ryzyka,
 - f) model jest zintegrowany z codziennym procesem zarządzania ryzykiem w domu maklerskim oraz używany w połączeniu z wewnętrznymi limitami działalności obciążonej ryzykiem,
 - g) konstrukcja limitów w zakresie ryzyka uwzględnia wyniki testów skrajnie niekorzystnych warunków, o których mowa w § 8 pkt 3,
 - h) w ramach procesu kontroli wewnętrznej w domu maklerskim przeprowadza się niezależną weryfikację modelu,
 - i) przynajmniej raz w roku w ramach kontroli wewnętrznej dom maklerski dokonuje przeglądu całego procesu zarządzania ryzykiem w szczególności w zakresie:
 - dokumentacji procesu zarządzania ryzykiem,
 - organizacji jednostki kontroli ryzyka,
 - zintegrowania modelu z codziennym procesem zarządzania ryzykiem,
 - procesu wewnętrznego zatwierdzania modelu,
 - procesu zatwierdzania wszelkich znaczących zmian w modelu,
 - rodzajów ryzyka ujmowanych przez model,
 - integralności systemu informacji zarządczej,
 - dokładności i kompletności danych stosowanych w modelu,
 - weryfikacji spójności, terminowości i solidności źródeł danych używanych w modelu, włącznie z niezależnością takich źródeł danych,
 - poprawności założeń dotyczących zmienności oraz korelacji,
 - dokładności wyceny sald bilansowych i pozabilansowych stanowiących podstawę dla określenia ryzyka i wyników modelu,
 - weryfikacji dokładności modelu przez dokonywanie przeglądu wyników weryfikacji historycznej i rewaluacyjnej, o których mowa w § 8 pkt 1 i 2,
 - liczby dni nieprzewyższających 10 spośród ostatnich 250 dni roboczych, w których dzienna strata rynkowa na pozycjach pierwotnych objętych modelem przekroczyła wartość zagrożoną wyznaczoną na dany dzień roboczy;
- 2) opis procedur zarządzania ryzykiem;
 - 3) opis metody obliczania wartości zagrożonej, z zastrzeżeniem ust. 2, uzupełniony o informacje dotyczące:
 - a) przyjętego poziomu istotności,
 - b) założonego okresu utrzymywania stałej wielkości i struktury pozycji pierwotnych zarówno w celu obliczania wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka, jak i w celu weryfikacji modelu,
 - c) szacowania parametrów modelu, w szczególności zmienności i współczynników korelacji, na podstawie wiarygodnych danych historycznych za okres obejmujący co najmniej 250 ostatnich dni roboczych,
 - d) częstotliwości dokonywanych aktualizacji szacowania parametrów modelu;
 - 4) opis procedur wewnętrznej kontroli zachowania wymogów kapitałowych;
 - 5) specyfikację i weryfikację założeń modelu;
 - 6) opis źródeł i metod aktualizacji danych wykorzystywanych w modelu;
 - 7) wskazanie parametrów modelu i sposób ich szacowania, w tym schemat ważenia danych;
 - 8) opis specyfiki sytuacji domu maklerskiego w zakresie podejmowanego ryzyka, uwzględniający w szczególności wymogi ust. 2;

- 9) założenia i opis przyjętych zasad weryfikacji modelu, o których mowa w § 8, w tym szczegółowych zasad wyznaczania poniesionych strat rynkowych i strat potencjalnych;
- 10) określenie warunków zaniechania stosowania modelu do obliczania wymogów kapitałowych na pokrycie poszczególnych rodzajów ryzyk;
- 11) analizę zastosowania modelu do obliczania wymogów kapitałowych za okres roku poprzedzającego datę przedłożenia wniosku, wraz z analizą wypełnienia tego wymogu.

2. W przypadku domów maklerskich zawierających transakcje terminowe opcyjne lub transakcje terminowe złożone, określone w § 5 i 6 załącznika nr 1 do rozporządzenia o środkach własnych domu maklerskiego, opis metody obliczania wartości zagrożonej powinien dodatkowo uwzględniać:

- 1) nieliniowość zmian wartości opcji względem zmian bieżących parametrów cenowych;
- 2) wpływ innych niż zmiany bieżących parametrów cenowych czynników wpływających na wartość opcji.

3. W przypadku, o którym mowa ust. 2, opis metody obliczania wartości zagrożonej powinien także wskazywać sposób uwzględnienia w modelu tych wymogów.

§ 8. Założenia i opis przyjętych zasad weryfikacji modelu powinny wskazywać:

- 1) częstotliwość porównywania wartości zagrożonych obliczonych dla kolejnych dni z rzeczywistymi dziennymi stratami rynkowymi na pozycjach pierwotnych objętych modelem uwzględniający-

mi rzeczywiste zmiany parametrów cenowych, wielkości i strukturę pozycji pierwotnych (weryfikacja historyczna);

- 2) częstotliwość porównywania wartości zagrożonych obliczonych dla kolejnych dni, z rynkowymi stratami na pozycjach pierwotnych objętych modelem, z tytułu rzeczywistych zmian parametrów cenowych, obliczonymi przy założeniu utrzymania przez 24 godziny stałej wielkości i struktury pozycji pierwotnych (weryfikacja rewaluacyjna);
- 3) częstotliwości dokonywania serii symulacji wpływu skrajnie niekorzystnych warunków na wynik zrealizowany na pozycjach pierwotnych objętych modelem oraz na poziom wartości zagrożonej, uwzględniających między innymi skrajne zakłócenia:
 - a) parametrów cenowych,
 - b) poziomu płynności rynków,
 - c) związków korelacyjnych zmian parametrów cenowych,
 - d) zmienności parametrów cenowych,
 - e) struktury i wielkości pozycji pierwotnych i innych specyficznych uwarunkowań domów maklerskich w zakresie ryzyka;
- 4) zasady działania w zakresie przechowywania pełnej dokumentacji przeprowadzonych obliczeń wartości zagrożonej, wyników weryfikacji i testów skrajnych warunków, o których mowa w pkt 1—3.

§ 9. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 maja 2004 r.

Minister Finansów: w z. *E. Suchocka-Roguska*